

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ombudsman
veřejný ochránce práv

PRÁCE VE STÁTNÍ SLUŽBĚ NEBO RODINA? CHTĚJME OBOJÍ

**Sladit pracovní povinnosti s péčí o děti, nemocné rodiče
nebo blízké s postižením je možné.**

Služební úřady mají povinnost vytvořit pro své
zaměstnance a zaměstnankyně podmínky pro sladění
rodinného a osobního života s výkonem státní služby

Pružné rozvržení služební doby a kratší služební doba

Pečujete o dítě, které nedokončilo první stupeň základní školy? Jste matka samoživitelka/otec samoživitel a pečujete o dítě do 15 let? Pečujete o osoby závislé ve II. až IV. stupni?

Máte nárok na pružné rozvržení služební doby nebo na kratší služební dobu.

Podal/a jste žádost o úpravu služební doby, ale Vaše žádost byla zamítnuta?

Pokud se zamítnutím nesouhlasíte, podejte odvolání k rukám osoby, která o žádosti rozhodla. Odvolání musíte podat do 15 dnů od okamžiku, kdy jste se s rozhodnutím seznámil/a.

Je rozhodnutí služebního orgánu nedostatečně zdůvodněné?

Neposkytnutí požadovaných úprav musí služební orgán odůvodnit relevantními skutečnostmi, které by bránily řádnému plnění úkolů služebního úřadu, pokud by vyhověl – nestačí pouhá obava, že by služební úřad zvládl menší objem úkolů.

K žádosti dokládáte pouze to, že pečujete. Služební úřad nemá právo po vás vyžadovat podrobnosti o poskytované péči – kdy končí školní družina, jaké sociální služby využíváte atp.

Potřebujete úpravu služební doby (pružnou, kratší, jiné rozvržení) z jiných důvodů, než je péče o dítě nebo o závislou osobu?

Žádat můžete i v tomto případě, pokud to nebrání řádnému plnění úkolů služebního úřadu a zároveň to umožní sladění rodinného a osobního života s výkonem státní služby.

Kde jsou tato pravidla uvedena?

- Pružné rozvržení služební doby a kratší služební doba v § 116 zákona o státní službě a služebním předpise náměstka ministra vnitra pro státní službu k vytváření podmínek pro sladění rodinného a osobního života s výkonem státní služby a podmínek výkonu státní služby z jiného místa (č. 12/2015).
- Odvolání proti rozhodnutí ve věcech služby v § 168 a 169 zákona o státní službě a v § 81 až 93 správního řádu.

Výkon služby z jiného místa

Pečujete, dojíždíte, studujete nebo z jiného důvodu potřebujete vykonávat práci z jiného místa než na služebním úřadě?

Můžete se služebním orgánem uzavřít dohodu o výkonu služby z jiného místa. Pokud služební úřad výkon služby z jiného místa běžně poskytuje, měl by v obdobných případech postupovat obdobně – dodržovat zásadu rovného zacházení se všemi zaměstnanci a zaměstnankyněmi. Pokud se od své praxe odchýlí, měl by pro to mít rozumné odůvodnění.

Chtěl/a jste uzavřít dohodu, ale služební úřad to odmítl a odmítnutí nedostatečně odůvodnil?

Podajte písemnou stížnost nadřízenému služebnímu orgánu. Stížnost musí být vyřízena do 30 dnů.

Kde jsou tato pravidla uvedena?

- V § 117 zákona o státní službě, nařízení vlády o výkonu státní služby z jiného místa (č. 144/2015) a služebním předpise náměstka ministra vnitra pro státní službu k vytváření podmínek pro sladění rodinného a osobního života s výkonem státní služby a podmínek výkonu státní služby z jiného místa (č. 12/2015).
- Stížnosti ve věcech služby v § 157 a 158 zákona o státní službě.

Hledejme cesty

Sladování práce a rodiny je nikdy nekončící proces, stejně jako hledání rovnováhy mezi individuálními potřebami zaměstnanců a zaměstnankyň a potřebami služebních úřadů. Je důležité znát a uplatňovat svá práva, stejně jako je důležité hledat kompromisy a konstruktivní řešení vhodná pro všechny zúčastněné strany. Vždy jednejte klidně a s rozvahou – dejte najevo, že výkon služby je pro vás důležitý a chcete ve službě setrvat. Pečovatelské povinnosti by proto neměly být překážkou.

Nenechme se odradit

I muž má právo zůstat na rodičovské dovolené nebo pečovat o nemocné příbuzné či stárnoucí rodiče.

I žena s malým dítětem může vykonávat vedoucí pozici.

Kam se obrátit pro pomoc?

Odvolal/a jste se, ale úpravy služební doby jste se nedočkal/a? Stěžoval/a jste si, ale služební orgán s Vámi dohodu o výkonu služby z jiného místa neuzavřel?

Obraťte se na **ombudsmána**, tedy veřejného ochránce práv. Kontakty naleznete na konci tohoto letáku. Proti zamítavému rozhodnutí můžete podat i správní žalobu.

Pokud se domníváte, že s Vámi služební orgán neuzavřel dohodu o výkonu služby z jiného místa z důvodu, který by mohl být diskriminační, obraťte se na **ombudsmána**.

Příklad	Důvod	Hodnocení
pečuji o dítě a služební úřad nevyhověl mému podnětu k uzavření dohody o výkonu služby z jiného místa	pohlaví	služební úřad se mohl dopustit diskriminace a porušení povinnosti zajistit rovné zacházení
do dětské skupiny zřizované služebním úřadem nebylo přijato dítě partnera/partnerky stejného pohlaví	sexuální orientace	služební úřad se mohl dopustit diskriminace z důvodu sexuální orientace
pečuji o stárnoucí rodiče/příbuzné se zdravotním postižením a služební úřad nevyhověl mé žádosti o úpravu rozvržení služební doby	zdravotní postižení	služební úřad by se mohl dopustit odvozené diskriminace z důvodu zdravotního postižení
jsem osoba se zdravotním postižením a z důvodu svého hendikepu potřebuji upravit rozvržení služební doby a občas vykonávat službu z jiného místa	zdravotní postižení	pokud by služební úřad nevyhověl mým žádostem a podnětům, mohl by selhat ve své povinnosti přijímat přiměřená opatření ve vztahu k osobám se zdravotním postižením; pokud by mě představený za moje požadavky veřejně kritizoval, mohl by se dopustit obtěžování

Jste obětí diskriminace a chcete se proti ní bránit? Máte starosti a na úřadě vám nepomohli?

Zavolejte nebo napište. Poradíme vám. Naše pomoc je bezplatná. Pokud víte o někom, koho by tento leták mohl povzbudit, pošlete leták dál. Pokud víte o někom, komu by naše rady mohly pomoci, řekněte mu/jí o nás. Pomáháme bez rozdílu – už od roku 2000.

Veřejný ochránce práv, Údolní 39, 602 00 Brno,

informační linka: **+420 542 542 888**, telefon (ústředna): **+420 542 542 111**

e-mail: podatelna@ochrance.cz, www.ochrance.cz

www.facebook.com/verejny.ochrance.prav, www.twitter.com/ochranceprav

Leták vznikl v rámci projektu Služba šitá na míru (CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_027/0005638), který je spolufinancován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost